

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

GR Harry Häggbloms verksamhet i revisionen av Oy Scandinavian Digital Ab

Revisionsnämndens beslut 18.2.2025

Beslutets diarienummer: PRH/1386/10000/2024

Inledande av ärende

Revisionstillsynen har tagit undersökningsärendet till revisionsnämndens behandling på grund av att det i kvalitetsgranskningen 2023 iaktogs brister i GR Harry Häggbloms verksamhet i revisionen av Oy Scandinavian Digital Ab under räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2022. Häggblom fick 14.12.2023 ett beslut om sin kvalitetsgranskning. Enligt beslutet var resultatet av kvalitetsgranskningen underkänt. I beslutet om kvalitetsgranskningen söktes inte ändring under tiden för sökande av ändring. Därmed har beslutet vunnit laga kraft

Hörande

Enligt 34 § i förvaltningslagen (434/2003) har GR Häggblom getts tillfälle att bli hörd i undersökningsärendet. Revisionstillsynen informerade Häggblom om möjligheten att bli hörd 2.8.2024 genom att skicka ett brev per e-post. Häggblom lämnade inte in några kommentarer i undersökningsärendet.

Därtill har Häggblom blivit hörd vid revisionstillsynen i samband med kvalitetsgranskningen. Vid handläggningen av det nu pågående undersökningsärendet har revisionsnämnden tagit i beaktande de omständigheter som Häggblom tidigare har framfört till revisionstillsynen

Övrigt material

Revisionsnämnden har till centrala delar haft till förfogande det material som använts vid revisionstillsynens kvalitetsgranskning.

Avgörande

Revisionsnämnden ger GR Häggblom en varning.

Motivering

I sin verksamhet är en revisor skyldig att enligt revisionslagen (1141/2015, nedan också "RL") iaktta yrkesetiska principer (RL 4:1) och god revisionssed (RL 4:3). En revisor ska sörja för sitt revisionsarbets kvalitet (RL 4:5).

Enligt 4 kap. 12 § i revisionslagen ska en revisor organisera sin verksamhet i enlighet med god revisionssed med beaktande av verksamhetens omfattning och komplexitet samt dokumentera de sätt på vilka detta säkerställs. Verksamhetsmetoderna ska omfatta tillräckliga principer bland annat för riskhantering, intern kvalitetskontroll som utvärderas årligen och dokumentering av uppdragsmaterial per uppdrag.

I god revisionssed ingår skyldigheten att dokumentera revisionsarbetet. Den internationella revisionsstandarden ISA 230 (Revisionsdokumentation) ger detaljerade anvisningar om upprättandet av och innehållet i dokumentationen för att säkerställa att revisorns övergripande mål som anges i revisionsstandarden ISA 200 kan uppnås. Enligt etablerad praxis anses iakttagandet av de viktigaste principerna i de internationella revisionsstandarderna utgöra en del av den goda revisionssed som avses i revisionslagen.

Revisionsnämndens bedömning av Häggbloms verksamhet

GR Häggblom lämnade 22.2.2023 en standardutformad revisionsberättelse över revisionen av Oy Scandinavian Digital Ab för räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2022.

Revisionsnämnden har i bedömningen av Häggbloms revisionsåtgärder och granskningsdokumentation tagit i beaktande att det reviderade bolagets omsättning för den granskade räkenskapsperioden har varit cirka 0,5 miljoner euro och balansomslutningen cirka 2,5 miljoner euro.

Inhämtande och dokumentering av revisionsbevis

I Häggbloms revision av räkenskapsperioden 1.1–31.12.2022 har brister upptäckts i inhämtande av revisionsbevis och i dess dokumentering. Bristerna har gällt verifierbarheten av granskningsåtgärder eller bevis i

- utförande av inledande åtgärder och planeringsåtgärder
- granskning av omsättning
- granskning av investeringar
- granskning av andra väsentliga bokslutsposter
- granskning av huvudbokföringsposter och andra justeringar
- identifiering, bedömning och granskning av risker för väsentliga felaktigheter angående intressenter och transaktioner med intressenter
- granskning av förvaltning
- utförande av analytiska åtgärder i slutskedet.

Därutöver har revisorn inte lämnat in någon beskrivning av sitt kvalitetskontrollsystem till revisionstillsynen.

Utförande av inledande åtgärder och planeringsåtgärder

Följande ärenden som gäller inledande åtgärder och planeringsåtgärder har inte dokumenterats i revisionsdokumentationen:

- revisorns uppfattning om sammanslutningen, dess miljö och om sammanslutningens interna kontroll
- revisionsplan på påståendenivån för alla väsentliga poster
- planerade åtgärder som vidtas för att svara på risker för väsentliga felaktigheter och betydande risker
- fastställande av väsentlighetsnivåer.

Revisorn har dokumenterat i en Word-fil i revisionsdokumentationen att revisionsplanen och dokumentationen för fastställande av väsentlighetsgräns existerar och ingår i arbetsboken. En separat arbetsbok, separat revisionsplan eller dokumentation för fastställande av väsentlighet har inte bifogats till revisionsdokumentationen. Således är det inte möjligt att bedöma deras existens eller innehåll.

Revisorns åtgärder som gäller inledande åtgärder och planeringsåtgärder kan inte verifieras i revisionsdokumentationen. Revisorn hade inte heller i sitt svar på kvalitetsgranskningen lämnat in sådan dokumentation där de vidtagna åtgärderna kunde verifieras.

Granskning av omsättning

Omsättningen (497,9 tusen euro) är en väsentlig post i bokslutet.

Det framgår inte av revisionsdokumentationen om revisorn har bedömt att risken för oegentligheter vid intäktsföring är betydande eller inte. Granskning av omsättningens avklipp, förekomst och riktighet kan inte verifieras i revisionsdokumentationen. Därutöver har revisorn inte utfört verifierbara granskningsåtgärder på räkenskapsperiodens omsättning.

Granskning av investeringar

Investeringar (1,0 miljoner euro) är en väsentlig bokslutspost som utgör cirka 40,6 procent av balansomslutningen.

Det framgår inte av revisionsdokumentationen hur revisorn har granskat riktig värdering av alla investeringar. Det framgår av ett värdepappersutdrag som är bifogat till revisionsdokumentationen att marknadsvärdet för åtta av de elva värdepappren är lägre än anskaffningspriset. Därmed är bokslutet förknippat med en möjlighet till en väsentlig felaktighet. Revisorn borde ha bedömt saken och gett sin bedömning i revisionsberättelsen. Granskningsåtgärderna som revisorn har utfört på investeringarna kan inte verifieras i revisionsdokumentationen.

Granskning av andra väsentliga bokslutsposter

I det material som lämnats in till revisionstillsynen kan inte verifieras några granskningsåtgärder som skulle ha framlagt något bevis för bokslutets väsentliga bok-slutsposter. Revisorns granskningsåtgärder eller granskade verifikat har inte specificerats. Revisionsdokumentationen saknas nästan helt. Revisorn har inte heller fastställt väsentligheter för uppdraget. Således är det på basis av dokumentationen inte möjligt att bedöma vilka poster revisorn har betraktat som väsentliga.

Revisionsdokumentationen har inte upprättats så att den ger en uppfattning om

- karaktären, tidpunkten och omfattningen av de utförda revisionsåtgärderna
- resultaten av revisionsåtgärderna och det inhämtade revisionsbeviset
- de betydelsefulla iakttagelser som kommit fram under revisionen och de därpå följande slutsatserna.

Egenskaper som specificerar granskade enheter eller omständigheter framgår inte av revisionsdokumentationen.

Granskning av huvudbokföringsposter och andra justeringar

Revisorn har inte upprättat en revisionsplan som beaktar risken att ledningen förbigår kontrollerna, och revisorn har inte planerat och utfört revisionsåtgärder för att svara på risken.

Det framgår inte av dokumentationen

- om revisorn har bildat en uppfattning och bedömt den ekonomiska processens kontroller som förknippas med bokföringen av huvudbokföringsposter och andra justeringar
- vilka granskningsåtgärder revisorn har utfört på granskningen av huvudbokföringsposter och andra justeringar
- vilka huvudbokföringsposter och andra justeringar revisorn har granskat
- om revisorn har frågat personer som deltar i processen för ekonomisk rapportering om olämplig eller ovanlig verksamhet som gäller behandlingen av huvud-bokföringsposter och andra justeringar, och
- om revisorn har granskat fullständigheten av huvudbokföringsposter.

Revisorn har inte specificerat granskade verifikat i revisionsdokumentationen. Enligt sitt svar på kvalitetsgranskningen har revisorn granskat alla de väsentliga huvud-bokföringsposterna och granskat deras riktighet. Därutöver konstaterar revisorn i sitt svar att han muntligt har frågat bolagets ledning om riktigheten av huvudbokföringsposterna. Revisorn konstaterar i sitt svar att de inte separat dokumenterar verifikat i materialet. Om det finns något betydande eller väsentligt, kopieras det i en mapp.

De vidtagna granskningsåtgärderna kan inte verifieras i revisionsdokumentationen. Således kan det inhämtade beviset inte bedömas.

Identifiering, bedömning och granskning av risker för väsentliga felaktigheter angående intressenter och transaktioner med intressenter

Revisorn har inte i revisionsdokumentationen inkluderat namn på identifierade intressenter och uppgifter om förhållandenas karaktär. Utifrån revisionsdokumentationen förblir det oklart huruvida revisorn har observerat transaktionerna och hur revisorn har granskat eventuella transaktioner.

Revisorn har konstaterat i en blankett för intressenter som han lämnat in till revisions-tillsynen att han har fört en diskussion med bolagets ledning, det vill säga ägarna i bolaget. I revisionsdokumentationen finns det inte någon dokumentation av diskussionen. Granskningsåtgärder som gäller intressenter och transaktioner med intressenter kan inte verifieras i revisionsdokumentationen.

Granskning av förvaltning

Det framgår inte av revisionsdokumentationen om revisorn har granskat styrelsemötesprotokollen och om revisorn har bedömt hur de beslut som fattats i möten påverkar bokslutet och rapporteringen.

Enligt 6 kap. 6 § i aktiebolagslagen (624/2006) ska protokoll föras vid styrelsemöten. Enligt 6 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen, om beslutet fattas utan att styrelsen sammanträder, ska beslutet registreras, undertecknas, numreras och förvaras i enlighet med vad som föreskrivs om styrelsens mötesprotokoll.

Endast ett bolagsstämmaprotokoll daterat 13.4.2022 har bifogats till revisionsdokumentationen. Revisionsdokumentationen har inte innehållit några styrelseprotokoll eller registrerade styrelsebeslut enligt aktiebolagslagen eller granskningsdokumentation om dem.

Analytiska åtgärder i slutskedet

Revisorn har inte vidtagit analytiska åtgärder i revisionens slutskede för att bedöma om bokslutet stämmer överens med den uppfattning som revisorn bildat av sammanslutningen.

Revisorn har i anslutning till granskningen av bokslutet dokumenterat vissa nyckeltal för åren 2017–2022. Dokumentationen innehåller emellertid ingen redogörelse eller analys som skulle basera sig på nyckeltalen.

De granskningsåtgärder som revisorn nämnt i sitt svar på kvalitetsgranskningen kan inte verifieras i revisionsdokumentationen, och revisorn hade inte heller i sitt svar lämnat in granskningsdokumentation för att kunna verifiera de vidtagna gransknings-åtgärderna och revisionsbevis som inhämtats med hjälp av dem.

Kvalitetskontrollsystem

En revisor ska organisera sin verksamhet i enlighet med god revisionssed med beaktande av verksamhetens omfattning och komplexitet samt dokumentera de sätt på vilka detta säkerställs (RL 4:12). Revisorn har inte lämnat in någon beskrivning av sitt kvalitetskontrollsystem till revisionstillsynen. Således är det inte möjligt att bedöma om revisorns kvalitetskontrollsystem omfattar det som lagen förutsätter.

Revisorn har konstaterat i sitt svar på kvalitetsgranskningen att han lämnat in en beskrivning av kvalitetskontrollsystemet till revisionstillsynen. Beskrivningen av kvalitetskontrollsystemet har emellertid inte ingått i det material som skickats till revisions-tillsynen, och den har inte heller senare skickats till revisionstillsynen.

Felaktigt bokslut och felaktig revisionsberättelse

Hägglblom lämnade 22.2.2023 en standardutformad revisionsberättelse över revisionen av Oy Scandinavian Digital Ab för räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2022.

Enligt 3 kap. 5 § 2 mom. i revisionslagen ska ett yttrande ges i revisionsberättelsen om huruvida 1) bokslutet enligt det bokslutsregelverk som följts ger en rättvisande bild av sammanslutningens eller

stiftelsens verksamhetsresultat och dess ekonomiska ställning, och om huruvida 2) bokslutet uppfyller de lagstadgade kraven.

Revisionsnämnden anser att revisorns uttalande i revisionsberättelsen om att bokslutet uppfyller de lagstadgade kraven är felaktigt. Bokslutet saknar noter och har inte upprättats i enlighet med de gällande bestämmelserna. Revisorn har inte fäst uppmärksamhet vid bland annat att principerna för upprättande eller antalet anställda inte har angetts i bokslutets noter.

När ett bokslut upprättas enligt statsrådets förordning om uppgifter som ska tas upp i små- och mikroföretags bokslut (1753/2015, nedan också "SMF"), ska det lämnas uppgift om att bokslutet har upprättats i enlighet med denna förordnings bestämmelser om små- och mikroföretag (SMF 1:1:5). Enligt 5 a kap. 1 § i bokföringsförordningen (1339/1997, nedan också "BFF") får små- och mikroföretag tillämpa bokföringsförordningen i stället för förordningen om uppgifter som ska tas upp i små- och mikroföretags bokslut.

Med tanke på sin storlek har det granskade bolaget varit ett mikroföretag. Det har inte angetts i bokslutet att bokslutet skulle ha upprättats i enlighet med bestämmelserna om små- och mikroföretag i SMF.

Vid tillämpningen av bokföringsförordningen ska bokslutets noter innehålla de uppgifter som förutsätts i 2 kap. i bokföringsförordningen. Vid tillämpningen av SMF ska noterna innehålla de uppgifter som förutsätts i 3 kap. i SMF (i fråga om mikroföretag med de undantag som nämns i 4 kap. 4 §).

Revisorn har inte heller fäst uppmärksamhet vid att resultaträkningen och balansräkningen inte har framförts i bokslutet i enlighet med de gällande bestämmelserna, det vill säga bokföringslagen (1336/1997, nedan också "BFL") och BFF, och inte heller enligt SMF (BFL 8:6, BFF 1:1, 1:2 och 1:6, SMF 4:1 och 4:2). Resultaträkningen och balansräkningen som presenteras i bokslutet motsvarar inte de scheman som definieras i BFF eller alternativt i SMF.

I sitt svar på kvalitetsgranskningen har revisorn angett att han konstaterat att bokslutet inte innehåller någon slags felaktighet.

Dokumentationen visar att revisorn inte har fäst uppmärksamhet vid ovannämnda omständigheter. Det framgår inte heller av revisionsdokumentationen hur revisorn har granskat fullkomligheten hos de framställda noterna. Det framgår inte av dokumentationen hur revisorn har bedömt bristernas verkan på hans rapportering.

Därtill konstaterar revisionsnämnden att revisorn inte hade inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för väsentliga bokslutsposter för att kunna lämna i sin revisionsberättelse ett uttalande utan reservation om bokslutet.

Sammanfattning

Det har funnits betydande brister i Häggbloms handlingssätt som gällde inhämtandet av tillräckliga revisionsbevis och dess dokumentering. Dokumentationen om revisionsuppdraget saknas nästan helt, och det finns brister i flera steg av revisionsarbetet. Därtill har revisorn i sin revisionsberättelse gett ett felaktigt uttalande om att bokslutet uppfyller de lagstadgade kraven. De iakttagna bristerna i Häggbloms revision innebär att man avvikit från kraven för god revisionssed (RL 4:3).

Faktorer som ska beaktas när påföljder föreläggs

Enligt 10 kap. 1 § i revisionslagen är anmärkningen en tillräcklig påföljd om det klandervärda handlandet är ringa, det förknippas med förmildrande omständigheter eller dess ekonomiska betydelse är obetydlig. Om det ovan avsedda förfarandet är sådant att anmärkningen inte anses vara en tillräcklig påföljd, ska revisionsnämnden ge revisorn en varning. Enligt 10 kap. 7 § i revisionslagen ska alla relevanta omständigheter i ärendet beaktas när ett beslut om påföljd fattas.

Häggblom har inte tidigare blivit ålagd påföljder som avses i 10 kap. i revisionslagen. De upptäckta bristerna i Häggbloms revision gäller en felaktig revisionsberättelse samt inhämtande av revisionsbevis och dess dokumentering. Nämnda brister i revisorns revisionsåtgärder och i dokumenteringen av dem ger anledning till skarp kritik. Revisionsnämnden anser att en anmärkning inte är en tillräcklig påföljd med beaktande av det felaktiga uttalandet i revisionsberättelsen samt de betydande och omfattande bristerna i inhämtandet av revisionsbevis och i dess dokumentering. Med stöd av 10 kap. 1 § i revisionslagen är det befogat att revisionsnämnden ger Häggblom en varning.

Tillämpade bestämmelser

Revisionslag (1141/2015): 1 kap. 1 §, 3 kap. 5 §, 4 kap. 1 §, 3 §, 12 §, 7 kap. 2 §, 5 §, 10 kap. 1 §, 7 §

Besvärsrätt

Häggblom har rätt att överklaga det här beslutet hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Revisionsnämndens medlemmar som träffade avgörandet i ärendet

Pekka Timonen (ordförande), Ari Ahti (vice ordförande), Antti Fredriksson, Sari Koivisto, Hannu Ojala, Pasi Päällysaho, Anders Tallberg, Tiina Toivonen, Eljas Vesterbacka

PATENT- OCH REGISTERSTYRELSEN

Revisionsnämnden

Pekka Timonen
Revisionsnämndens ordförande

Silvia Fager
Föredragande
Revisionstillsyn

Bilaga Besvärсанvisning